EHEAROME2020

Komunikat Ministerjali ta' Ruma

ANNESS I

EUROPEAN
Higher Education Area

bologna process

ITALIAN BFUG SECRETARIAT
2018-2020

IN·GLOBAL
Enhancing Knowledge of the
EHEA and Global Dialogue

Translated within the Erasmus+ project “IN-GLOBAL Enhancing Knowledge of the EHEA and Global Dialogue” in 2023.

The original version of the Rome Communiqué and its annexes are available on the website of the European Higher Education Area:
https://ehea.info/page-ministerial-conference-rome-2020

Co-funded by the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

EHEAROME2020

Dikjarazzjoni dwar il-Libertà Akkademika

Dan it-test, żviluppat mill-BFUG b'konsultazzjoni ma' firxa ta' esperti u organizzazzjonijiet interessati, għandu l-għan li jiddeskrivi fehim kondiviż tal-libertà akkademika għall-EHEA, u li jipprovdi l-ewwel bażi għall-iżvilupp futur ta' indikaturi.

Il-libertà akkademika hija aspett indispensabbli għal tagħlim ta' kwalità, tagħlim u riċerka fl-edukazzjoni ogħla, u kif ukoll għad-demokrazija. Hija kundizzjoni meħtieġa għall-istituzzjonijiet tal-edukazzjoni għola li jipproduċu u jittrasmettu l-għarfien bħala ġid pubbliku għall-benefiċċju tas-soċjetà. Dan jiggarantixxi lill-akkademiċi u lill-istudenti l-libertà tal-ħsieb u inkjesta sabiex javvanzaw l-għarfien permezz tar-riċerka u li jiskambjaw b'mod miftuħ, kif ukoll il-libertà li jikkomunikaw ir-riżultati tar-riċerka fi ħdan u barra mill-qafas ta' istituzzjonijiet u programmi akkademiċi.

Il-libertà akkademika hija dritt demokratiku distint u fundamentali, parzjalment ibbażata fuq id-dritt għall-edukazzjoni, u taqsam elementi mal-libertà tal-ħsieb, l-opinjoni u l-espressjoni. Il-libertà akkademika trid tkun irregolata minn standards xjentifiċi u professjonali rigorużi, rispett għad-drittijiet ta' ħaddieħor, kondotta etika u l-għarfien ta' l-impatt tar-riċerka fuq il-bnedmin u l-ambjent tagħhom. Dan huwa kruċjali sabiex ikun hemm avvanz ta' l-istandards tad-dixxiplini akkademiċi u l-oqsma ta' inkjesta. Bħala tali, il-libertà akkademika tipproteġi mhux biss il-boroż ta' studju u l-espressjoni individwali iżda wkoll il-funzjonament ħieles tal-istituzzjonijiet akkademiċi f'soċjetajiet demokratiċi. L-awtonomija istituzzjonali hija kostituttiva għal-libertà akkademika.

Il-libertà akkademika tistabilixxi l-libertà tal-komunità akkademika - inkluż il-persunal akkademiku u l-istudenti - fir-rigward tar-riċerka, it-tagħlim, u b'mod aktar wiesa', it-tixrid tar-riżultati tar-riċerka u t-tagħlim kemm ġewwa kif ukoll barra s-settur tal-edukazzjoni ogħla. Essenzjalment, il-kunċett jiżgura li l-komunità akkademika tista' timpenja ruħha fir-riċerka, fit-tagħlim u l-komunikazzjoni fis-soċjetà mingħajr biża' ta' ritaljazzjoni.

Il-libertà akkademika hija wkoll element essenzjali tad-demokrazija. Is-soċjetajiet ma jistgħux ikunu ġenwinament demokratiċi mingħajr ma jonoraw il-libertà akkademika u l-awtonomija istituzzjonali. Fl-istess ħin, il-valuri fundamentali tal-EHEA ma jistgħux jiġu realizzati bis-sħiħ ħlief f'soċjetajiet demokratiċi. Il-libertà akkademika hija simili għal-libertà tal-espressjoni u hija msejsa kemm mill-istandards tad-dixxiplini akkademiċi, kifukoll billi tipprovdi l-kundizzjonijiet sabiex jiġu sfidati dawn l-istandards skont ir-riżultati tar-riċerka.

Il-kunċett, għalkemm jidher sempliċi, huwa fir-realtà kumpless ħafna, u marbut intrinsikament ma' valuri fundamentali oħra bħall-awtonomija istituzzjonali u r-responsabbiltà pubblika għal edukazzjoni ogħla. Il-libertà akkademika hija valur universali msejsa fuq it-tfittxija ta' l-għarfien u l-verità. Il-prinċipji ewlenin tagħha ma jistgħux jinftiehmu u jiġu interpretati b'mod differenti f'kuntesti nazzjonali differenti jew f'tipi differenti ta' istituzzjonijiet ta' edukazzjoni ogħla. Iżda l-libertà akkademika mhijiex dritt assolut, u l-eżerċizzju tagħha huwa ffurmat mill-istituzzjonijiet li naħdmu fihom u s-soċjetajiet li ngħixu fihom. Għalhekk, il-firxa ta' kondotta u l-konfini ta' inkjesta u espressjoni li l-libertà akkademika tipproteġi huma spiss sors ta' dibattitu.

Il-libertà akkademika tista' tinftiehem li tinkludi l-libertà li titgħallem, li tgħallem u li tirriċerka, b'kull waħda minn dawn il-libertajiet tinvolvi l-libertà li taħseb, li ssaqsi, u li taqsam ideat, kemm ġewwa kif ukoll barra s-settur tal-edukazzjoni ogħla. L-għoti ta' sens u ħajja lil dawn il-libertajiet fir-realtà tal-ambjent akkademiku awtomatikament jiftaħ numru ta' kwistjonijiet. Il-libertà li tgħallem tista' tintlaħaq b'mod konkret biss jekk tkun flimkien mar-responsabbiltà pubblika u soċjali u l-awtonomija istituzzjonali. L-awtoritajiet pubbliċi għandhom ir-responsabbiltà li jiżguraw li programmi rilevanti ta' edukazzjoni ogħla jiġu offruti liċ-ċittadini, filwaqt li istituzzjonijiet awtonomi ta' edukazzjoni

ogħla jassumu responsabbiltà kbira għar-riċerka li ssawwar il-programmi, u għal kif jiġu mgħallma l-programmi. L-istaff akkademiku wkoll jeżerċita responsabbiltà kbira fejn jidħol l-istabbiliment tal-kurrikulu u l-komponenti tal-programm, u fl-iżvilupp tal-metodi tat-tagħlim użati.

Il-governanza tal-edukazzjoni ogħla għandha wkoll impatt fuq il- libertà li titgħallem, li tgħallem u li tirriċerka, u għandha tiġi organizzata b'mod li konxjament tirrispetta l-libertà akkademika. Fl-Ewropa, mudelli ta' governanza differenti jeżistu flimkien, bil-persunal akkademiku u l-istudenti rappreżentati b'mod differenti f'korpi governattivi u li jieħdu d-deċiżjonijiet. Il-parteċipazzjoni f'korpi governattivi tista' tiffavorixxi l-missjonijiet ta' tagħlim u riċerka tal-istituzzjoni u tista' tirrifletti l-għan ta' impenn usa' mis-soċjetà. Hu x'inhu l-mudell partikolari, il-persunal akkademiku u l-istudenti għandhom jipparteċipaw b'mod sinifikanti fil-proċessi tat-teħid ta' deċiżjonijiet u għandhom ikollhom id-dritt li jesprimu l-fehmiet tagħhom dwar il-politiki u l-prijoritajiet tal-istituzzjoni tagħhom mingħajr biża' ta' ritaljazzjoni.

Il-valuri huma interkonnessi, u l-libertà li tgħallem tqajjem ukoll il-kwistjoni ta' min għandu jiġi mgħallem u għalhekk hija marbuta intimament mal-libertà li titgħallem. Min-naħa tagħhom dawn il-valuri għandhom x'jaqsmu ma' aċċess ekwu, b'firxa ta' kwistjonijiet dwar kriterji u kundizzjonijiet għall-aċċess għall-edukazzjoni ogħla li jeħtieġ li jiġu indirizzati permezz ta' djalogu tas-soċjali u proċeduri amministrattivi.

Bl-istess mod jeħtieġ li jsiru wkoll mistoqsijiet dwar min qed jagħmel it-tagħlim u r-riċerka, u x-tip ta' proċess ta' teħid ta' deċiżjonijiet hemm fis-seħħ għar-reklutaġġ u ż-żamma tal-persunal akkademiku. Huwa essenzjali li jiġi żgurat li l-persunal akkademiku jibbenefika minn kundizzjonijiet ta' impjieg siguri biżżejjed biex ikun jista' jeżerċita l-libertà akkademika. Il-persunal akkademiku m'għandu qatt isofri theddid, tkeċċija, jew sanzjonijiet oħra fir-rigward tal-kontenut tar-riċerka, it-tagħlim jew il-fehmiet professjonali tagħhom.

Il-libertà tar-riċerka tinkludi d-dritt, konsistenti mal-istandards professjonali tad-dixxiplina rispettiva, li jiġi determinat: x'għandu (jew m'għandux) jiġi riċerkat; kif għandu jiġi riċerkat; min għandu jirriċerka, ma' min, u għal liema skop għandha ssir ir-riċerka; il-metodi li bihom, u l-mezzi li permezz tagħhom is-sejbiet tar-riċerka għandhom jiġu mxerrda. Dawn il-mistoqsijiet ma jistgħux jiġu indirizzati f'vakwu. Id-determinazzjoni ta' liema programmi jew dixxiplini ta' riċerka huma offruti fi kwalunkwe istituzzjoni partikolari hija kwistjoni kumplessa li tinvolvi awtoritajiet pubbliċi u istituzzjonijiet f'għażliet strateġiċi diffiċli. Ir-riċerka teħtieġ finanzjament – li jista' jiġi minn sorsi kemm pubbliċi kif ukoll privati – u f'ħafna każijiet teħtieġ ukoll kunsiderazzjoni bir-reqqa ta' kwistjonijiet etiċi.

Għalkemm il-libertà akkademika hija intrinsika għal edukazzjoni ogħla ta' kwalità, mhijiex valur li jista' jiġi preżunt awtomatikament. Anzi, l-interazzjoni tal-elementi u l-kundizzjonijiet differenti li jiżguraw li l-libertà akkademika tiġi operazzjonali għandhom ikunu mibnija, vvalutati, protetti u promossi regolarment.

Co-funded by
the European Union

This translation is co-funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

EUROPEAN
Higher Education Area

bologna
process

ITALIAN **BFUG** SECRETARIAT
2018-2020